

Vem är ett helgon?

Ola Österbacka

Alla helgons dag och reformationsdagen

31.10.2020

Vem är ett helgon?

C O Rosenius:

*O vilka under helgonen äro:
leva i salighet, sucka så tungt,
äro så höga, se det så föga,
bo i Guds borg, men ha sällan det lugt.*

Ola Österbacka 31.10.2020

Vilken dag?

- **Reformationsdagen:** 31 oktober, när Martin Luther spikade upp sina 95 teser (1517)
- **Alla helgons dag:** lördagen mellan 31 oktober och 6 november (från 1950-talet, tidigare alltid 1 november, så i rom-katolska kyrkan)
- **Alla själars dag:** i Svenska kyrkan söndagen efter Alla helgons dag, ursprungligen 2 november (inte i Finland)
- **Halloween** (All hallows eve[ning]): kvällen före Alla helgons dag (hednisk fest)

Ola Österbacka 31.10.2020

Helgon?

Från Nyhetsmorgon i TV4 18 december 2015:

Helgon?

- **Helgon i romersk-katolsk mening**

- ✦ Vissa, avlidna personer vördas som helgon
- ✦ Utnämning i fyra steg (kanoniseringsprocess):
  - 1) *Servus Dei / Serva Dei* = Guds tjänare, en person som levt ett exemplariskt liv eller lidit martyrdöden
  - 2) *Venerabilis* = vördnadsvärd, en som har klarat en omfattande granskningsprocess
  - 3) *Beatifikation* = saligförklaring; kräver mirakel, som skett genom kandidatens förböner, eller martyrdöden
  - 4) *Kanonisering* = helgonförklaring, titeln sankt / sankta

Ola Österbacka 31.10.2020

Helgon?

- **Förvirring i Svenska kyrkan:**

- ✦ *"Historiskt har vi skilt mellan att minnas helgonens liv – på alla helgons dag – och att minnas våra närståendes liv – på alla själars dag. Men rent teologiskt är det ingen skillnad: Vi är alla heliga, tack vare Jesus kärlek till oss."*
(svenskakyrkan.se/allhelgona)
- ✦ **Alla heliga?**

Ola Österbacka 31.10.2020

Den lutherska bekännelsen

- **Augsburgska bekännelsen, XXI**

- ✦ *"Om dyrkan av helgonen lär de, att man kan hålla helgonen i åminnelse, för att vi ska lära att efterlikna deras tro och goda gärningar i enlighet med vår kallelse."*
- ✦ *"Skriften lär inte, att vi ska åkalla helgonen eller begära hjälp av dem, emedan den ställer fram för oss Kristus allena såsom medlare, försoningsmedel, överstepräst och förebedjare."*

Ola Österbacka 31.10.2020

Den lutherska bekännelsen

- **Schmalkaldiska artiklarna**

- ✦ *"Åkallandet av helgonen är också ett av de missbruk, som höra den yttersta tiden till. Det strider mot den första artikeln och utplånar kunskapen om Kristus."*
- ✦ *"Såsom en kristen och en av Guds heliga på jorden kan du bedja för mig inte bara i ett speciellt fall utan i all nöd. Men fördenskull ska jag inte tillbedja, anropa och dyrka dig."*

Ola Österbacka 31.10.2020

Den lutherska bekännelsen

- **Stora katekesen**

✦ *"Guds ord är den skatt, som gör allting heligt; därigenom har också alla helgon själva blivit helgade. Närhelst man nu sysslar med, predikar, hör, läser eller betraktar Guds ord, så helgas därigenom person, dag och gärning, inte för den utvärtes gärningens skull, utan för ordets skull, som gör oss alla till helgon."*

Ola Österbacka 31.10.2020

Helig

- **Helighet i GT**

✦ *"Du är ett heligt folk inför HERREN din Gud. Dig av alla folk på jordens yta har HERREN din Gud utvalt att vara hans egendomsfolk" (5 Mos 7:6).*

- **Hedningar i GT:s sammanhang**

✦ *"ni var utan Kristus, utestängda från medborgarskapet i Israel och utan del i förbunden med deras löften. Ni var utan hopp och utan Gud i världen" (Ef 2:12–13).*

Ola Österbacka 31.10.2020

Ett heligt folk

- **Helighet i NT**

✦ *"Men nu, genom Kristus Jesus, har ni som tidigare var långt borta kommit nära genom Kristi blod" (Ef 2:13).*

✦ *"Därför är ni inte längre gäster och främlingar, utan medborgare med de heliga och medlemmar i Guds familj" (Ef 2:19).*

✦ *Ni är ett utvalt släkte, ett kungligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk för att förkunna hans härliga gärningar, han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus (1 Pet 2:9).*

Ola Österbacka 31.10.2020

Helig och salig: Guds verk

✦ *"Men Gud som är rik på barmhärtighet har älskat oss med så stor kärlek, även när vi ännu var döda genom våra överträdelser, att han har gjort oss levande med Kristus. Av nåd är ni frälsta!"*

✦ *"Abraham trodde Gud, och det räknades honom till rättfärdighet" (Rom 4:3).*

✦ *"Saliga är de som fått sina brott förlättna, sina synder övertäckta. Salig är den som Herren inte tillräknar synd" (Rom 4:7–8).*

Ola Österbacka 31.10.2020

Alla heliga?

Två aspekter

- **Jesu frälsningsverk gäller alla människor**
  - ✦ *"Liksom en endas fall ledde till fördömelse för alla människor, så har en endas rättfärdighet lett till ett frikännande, till liv för alla människor"* (Rom 5:18).
- **Frukten av Jesu frälsningsverk tillräknas genom tron**
  - ✦ *"Men nu har det uppenbarats ... en rättfärdighet från Gud genom tron på Jesus Kristus för alla som tror"* (Rom 3:21f).

Ola Österbacka 31.10.2020

Helgon genom tron

- **Kristna kallas heliga**
  - ✦ *"Till de heliga som bor i Efesos och tror på Kristus Jesus"* (Ef 1:1).
  - ✦ *"Ni har tvättats rena, ni har blivit helgade, ni har förklarats rättfärdiga i Herren Jesu Kristi namn och i vår Guds Ande"* (1 Kor 6:11).
- **De kristna välsignas av Jesus**
  - ✦ *"Kom, ni min Fars välsignade, och ta emot det rike som stått berett för er sedan världens skapelse"* (Matt 25:34).

Ola Österbacka 31.10.2020

Otron fördömer

- **Tro = lydnad**
  - ✦ *"Den som inte lyder Sonen ska inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom"* (Joh 3:36)
- **Otro = förakt**
  - ✦ *"Den som förkastar Mose lag ska dö ... Hur mycket strängare straff tror ni då inte den förtjänar som trampar på Guds Son, föraktar det förbundsblod som har helgat honom, och som kränker nådens Ande?"* (Hebr 10:28–29)

Ola Österbacka 31.10.2020

Det himmelska hoppet

Reformationens kärna

- ✦ *"Jag skäms inte för evangeliet. Det är en Guds kraft till frälsning för var och en som tror, juden först men också greken"* (Rom 1:16)

Den nya sången: lovsången till Gud

- ✦ *"Lammet som blev slaktat är värdigt att ta emot makten, rikedom, visheten, kraften, äran, härligheten och lovsången!"* (Upp 5:12)

Ola Österbacka 31.10.2020

